

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 A

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2025

29 684

Waddenzeebeleid

Nr. 68

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 september 2025

Op 14 november 2024 is uw Kamer geïnformeerd over de Startbeslissing MIRT verkenning Bereikbaarheid Ameland¹. Met deze brief ontvangt de Kamer de laatste stand van zaken m.b.t. de voortgang, planning en informatie over de onafhankelijke commissie van deskundigen. Voorts gaat de brief in op de motie van het Lid Grinwis c.s.² en wordt uw Kamer geïnformeerd over de uitvoering van de motie van Lid Heutink over de geschrapte afvaarten van Terschellinger Stoomboot Maatschappij.³

Publicatie kennisgeving voornemen en participatie

Op vrijdag 9 mei jl. is de kennisgeving voornemen en participatie gepubliceerd in de Staatscourant⁴. Hiermee is een belangrijke mijlpaal behaald, de verkenning is officieel gestart.

Geactualiseerde planning

De planning voor de MIRT verkenning is afgelopen periode geactualiseerd. De mijlpaal voor het (bestuurlijk) vaststellen van de voorkeursoplossing is met een periode van een jaar verschoven naar november 2027. Dit vanwege de langere opstart van het project en complexiteit van de opgave. Betrokken partijen zijn ervan bewust dat zorgvuldigheid noodzakelijk is, om te komen tot een gedragen bestuurlijke voorkeursbeslissing.

¹ Kamerstuk 36 600 A, nr. 17

² Kamerstuk 29 684, nr. 293

³ Kamerstuk 29 684, nr. 286

⁴ Staatscourant 2025, 15134 Publicatie te vinden via: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-15134.html> en <https://www.platformparticipatie.nl/bereikbaarheid-ameland/default.aspx>

In de Kamerbrief van 14 november 2024 is aangekondigd dat er een onafhankelijke commissie van deskundigen ingesteld wordt voor de verkenning. De commissie krijgt de opdracht om door een two-pager een schriftelijk advies uit te brengen aan het Ministerie van IenW. Gedurende de verkenning zal de commissie op de zeefmomenten (de zogenaamde «trechteringsmomenten») binnen de MIRT-verkenning) adviseren. De commissie adviseert op inhoud en inzichten die binnen de MIRT verkenning gegenereerd worden. Het Ministerie van IenW zal de adviezen betrekken in de besluitvorming om te komen tot een bestuurlijk gedragen voorkeursbeslissing. De uitgangspunten sober, doelmatig en toekomstbestendig zullen daarbij belangrijke afweegcriteria vormen. Eerdere studies over de vaargeulproblematiek zullen beschikbaar gesteld worden aan de commissie. Verwachting is dat de commissie in het najaar bekend is.

Motie Grinwis c.s.

Op 20 mei jl. hebben de leden Grinwis (CU), Vedder (CDA), Soepboer (NSC), Aukje de Vries (VVD), Pierik (BBB), Bamenga (D66), Eerdmans (JA21), Koekkoek (Volt), Van Kent (SP) en Stoffer (SGP) de regering verzocht om voor de concessie Waddenveren Oost in te zetten op een tussenconcessie met een zodanige looptijd dat gedurende die concessie de relevante beïnvloedbare onzekerheden fors worden gereduceerd, in plaats van op een nieuwe concessie met een looptijd van vijftien jaar. In de beantwoording van de Kamervragen⁵ en tijdens het notaoverleg van donderdag 26 juni jl. heeft de Staatssecretaris aangegeven dat het kabinet zich momenteel beraadt over uitvoering van de motie en de onzekerheden voor de concessie Waddenveren Oost. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de samenhang met de MIRT verkenning. De Staatssecretaris zal de Kamer hierover in september informeren.

Motie van lid Heutink over de geschrapte afvaarten bij TSM

Op 6 februari jl. heeft Lid Heutink (PVV) de regering verzocht alles op alles te zetten zodat de B.V. Terschellinger Stoomboot Maatschappij (hierna: TSM) zo snel als mogelijk en zo veel als mogelijk geschrapte afvaarten terugneemt in haar dienstregeling⁶. Middels deze brief wordt uw Kamer geïnformeerd over de uitvoering van deze motie.

Huidige context

TSM heeft in het vervoerplan voor 2025 aangegeven 355 afvaarten te zullen schrappen. Daarvan zijn 54% afvaarten van de interinsulaire sneldienst, 40% bestaat uit afvaarten van de overige sneldiensten en 6% uit afvaarten van de reguliere veerdiensten. De afvaarten van de interinsulaire sneldienst vallen niet onder reikwijdte van de concessie.

De afvaarten zijn geschrapt, omdat deze onder andere door teruglopende passagiersaantallen een extreem lage bezetting hebben. Zo was de gemiddelde bezetting per afvaart in 2023 ongeveer 190 personen, terwijl er een boekbare capaciteit per schip is van 312 (ms Koegelwieck, sneldienst), 414 (ms Tiger, sneldienst), 565 (ms Willem Barentsz en ms Willem de Vlamingh, veerdienst), 800 (ms Vlieland, veerdienst) en 850 (ms Friesland, veerdienst) personen. Ook zijn de bedrijfskosten van Doeksen door de inflatie sterk gestegen. Voorkomen moet worden dat deze hogere kosten impact hebben op de hoogte van de tarieven of verschraling op

⁵ Kamerstuk 23 645, nr. 853

⁶ Kamerstuk 29 684, nr. 286.

andere gebieden in de bedrijfsvoering. De aanpassing van de dienstverlening is dus niet het gevolg van personeelstekorten bij de rederij.

Concessie verplichtingen Waddenveren West

TSM voldoet met de huidige dienstregeling ruimschoots aan de minimale dienstregeling die opgenomen is in de concessie. Door een minimale dienstregeling te eisen, is de minimale bereikbaarheid geborgd. Daarnaast heeft TSM de mogelijkheid om extra afvaarten toe te voegen en zo de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren.

TSM heeft bij het opstellen van deze dienstregeling en het vervoerplan zorgvuldig de stappen uit de concessie doorlopen. Zo heeft zij zienswijzen opgehaald bij de stakeholders en deze overgenomen, of bij afwijking van deze zienswijzen, hierop gereageerd. Op basis van de zienswijzen heeft TSM het vervoerplan aangepast, door in oktober wel met de veerboot van en naar Terschelling te varen op zaterdagavond en door de interinsulaire dienstregeling heel juli en augustus in stand te houden.

Opvolging motie

Het ministerie heeft uitvoerig gesproken met TSM naar aanleiding van deze motie. Hieruit kwam naar voren dat TSM geen ruimte ziet om de extra diensten weer uit te voeren. Ook binnen het Ministerie is deze financiële ruimte er niet. Daarnaast is het zo dat er op de afvaarten rondom de geschrapte afvaarten ruim voldoende plek is voor reizigers, met uitzondering van de interinsulaire afvaarten. Ook is er voldoende ruimte voor eventuele groei van het aantal passagiers. De geschrapte afvaarten zullen dan ook naar verwachting niet teruggebracht worden in de dienstregeling van 2026. Uiteraard hebben de Decentrale Overheden en Consumentenorganisaties bij de voorbereidingen van het vervoerplan voor 2026 opnieuw de gelegenheid om hun zienswijzen in te brengen. Mochten omstandigheden zodanig wijzigen dan zal TSM haar besluit heroverwegen.

Het Ministerie begrijpt dat het schrappen van de afvaarten reizigers raakt. Het is echter zo dat TSM nog steeds meer afvaarten verricht dan is afgesproken in de concessie Waddenveren West. Het blijft van belang dat het mogelijk is om extra afvaarten weer te schrappen, wanneer dit nodig is.

Mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
R. Tieman